

KAMÍNKY

A1

**PŘÍRUČKA PRO UČITELE SOBOTNÍ ŠKOLY
DĚTÍ PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU**

OBSAH

Schéma lekce	3
Metodický úvod	3
1. lekce	
Krásný domov pro Adama a Evu	5
2. lekce	
Potopa, nový domov	8
3. lekce	
Kde bydlel Abraham?	11
4. lekce	
Josef, jeho bratři a tatínek Jákob I.	14
5. lekce	
Josef, jeho bratři a tatínek Jákob II.	17
6. lekce	
Mojžíš a jeho rodina	19
7. lekce	
Beránek, který nešel domů	22
8. lekce	
Narodil se Pán Ježíš	24
9. lekce	
Kde bydlel Pán Ježíš?	27
10. lekce	
Dvanáctiletý Ježíš v chrámě	29

SCHÉMA LEKCE

1. hodina	2. hodina
Uvítání Píseň – znělka Modlitba Docházka Misijní chvíle Dary sobotní školy	
VSTUP BIBLICKÝ PŘÍBĚH – vyprávění POHYBOVÁ HRA ZPRACOVÁNÍ PŘÍBĚHU PÍSNÍČKA OBRÁZKOVÉ KARTIČKY – rozdání KRESLENÍ, VYBARVOVÁNÍ PÍSNÍČKA MODLITBA	BIBLICKÝ PŘÍBĚH POHYBOVÁ HRA PRÁCE S OBR. KARTIČKAMI SCÉNKA, DIALOGY PÍSNÍČKA SPOLEČNÁ ČINNOST MODLITBA

METODICKÝ ÚVOD

Předkládáme vám učební materiál a pomůcky pro tří- až sedmileté děti – tedy pro třídu A. Program je rozvržen na tři roky. Každý sešit pro učitele obsahuje látku na jedno školní pololetí. Na jedno pololetí jsou také vytištěny soubory obrázků k vybarvení a sady obrázkových kartiček – každé dítě postupně dostává kartičky ze své sady.

Chceme vám podrobněji představit materiál, s kterým máte pracovat. Nazvali jsme jej „Kamínky“. Mysleli jsme na Boží výchovu Izraele. Pán Bůh je učil budovat víru v jeho vedení tím, že si měli uchovávat důkazy jeho moci, zásahů a přiznání. Vlastně se tak učili dívat se vírou také zpátky, nejen dopředu. Mnoho dalších myšlenek bychom našli v izraelských kamenech připomínání.

Ještě jeden důvod nás vedl k volbě tohoto názvu. Naše nejmenší děti už mají učebnice s názvem Drahokamy. Chceme tedy pokračovat v tom, co bylo začato.

Jako dospělí věřící se snažíme odpovědět si na otázku, jak můžeme pozornost dětí včas obrátit „k jistému Průvodci a Pomocníku“. To je otázka po obsahu biblické zvěsti, po životě s Kristem. Dále se jako vyučující ptáme, co a jak dítě v předškolním věku vnímá a co potřebuje. V předloženém učebním programu se tedy snažíme odpovídat na obě tyto otázky.

Mezi potřeby dítěte předškolního věku řadíme především potřebu lásky, domova, rodičů, jistoty, dobrých vztahů k sourozencům, prarodičům, později potřebu kamarádů. Dále vedení k důvěře a poslušnosti, odpovědnosti a samostatnosti. Pro zdravý rozvoj a duchovní růst potřebuje dítě rovněž schopnost vnímat potřeby jiných, umět rozlišovat a volit. A také umění vnímat povinnosti jako možnosti.

Jednotlivé sešity určené vždy na jedno pololetí budou postupně sledovat tuto tematiku v biblických příbězích. Neprobíráme tedy biblické příběhy chronologicky za sebou, ale budeme je vybírat tematicky. Dětem třídy A by to nemělo být na škodu vzhledem k tomu, že jejich pojetí času a časového sledu neodpovídá ještě pojetí starších dětí a dospělých.

Vycházíme ze skutečnosti, že malé děti – na rozdíl od starších – rády znovu poslouchají příběhy, které už slyšely. Nabízí jim to určitou jistotu, hlubší seznámení se s detaily příběhu i radost z toho, že vědí, jak to bude dál. Snadněji mohou reprodukovat, co řekly osoby v příběhu...

Domníváme se proto, že je užitečné věnovat se jednomu biblickému příběhu po dvě soboty. Z praxe také víme, že malé děti v sobotní školce občas chybějí a ne všichni rodiče s nimi látku doma doberou. Tak žákům příběh „uteče“.

V učebnici vám nabízíme jednotnou strukturu probírání příběhu pro každou „dvoulekci“. Nejdříve uvádíme **příběh nebo přirovnání ze současnosti**, které řeší podobnou situaci jako příběh biblický a je vlastně vstupem do biblického příběhu.

Dále najdete text **vyprávění biblického příběhu**. Představitost dětí tohoto věku jim umožňuje příběh vnímat a představovat si ho. Když vyprávíme se zaujetím, laskavým hlasem a volíme dětem srozumitelné obraty a slova, děti poslouchají se zájmem, i když při tomto prvním vyprávění ještě nepoužijeme názorný materiál, obrázky apod. Učíme tak děti vnímat a soustředit se.

Teprve potom s nimi příběh „zpracováváme“. Snažili jsme se zohlednit skutečnost, že mezi tříletým a sedmiletým dítětem jsou značné rozdíly. Uvádíme proto více možností zpracování, úměrných věku, schopnostem a dosavadním znalostem dětí. Je na učiteli, aby vybral pro svou skupinu to nejvhodnější. **Zpracování příběhu**. Příběh vyprávíme znovu, pomalu. Necháváme přitom nejmladší děti pokládat obrázky z flanelografu, pracovat s figurkami aj.

♣ Větší děti postupně učíme vést dialogy. Nejdříve se obrátíme na jedno dítě, představíme se jako konkrétní osoba z příběhu a mluvíme s ním jako s partnerem v příběhu. Používáme hlavní slovní obraty, které jsme použili v prvním vyprávění příběhu. Pomáháme dítěti, aby reprodukovalo to, co říkala osoba z příběhu.

♣ Nejstarší děti ze skupiny A se mohou postupně učit přehrávat celý příběh ve scénkách. (Děti umějí hrát – personifikovat – i předmět, nejen osobu.)

♣ Všechny děti dostávají barevné obrázky – kartičky, které jim pomáhají lépe pochopit a zapamatovat si především detaily. V některých příbězích můžeme s kartičkami hrát hru nebo si pomáhat při hraní scének. Obrázky si děti berou domů a přinesou si je na příští – opakovací hodinu. Po celý týden je mají k dispozici.

Obrázky na kartičkách zachycují řadu detailů z příběhu. Učitel se na ně ptá. Malé děti nevnímají ještě tolik celku, ale hlavně detaily. Toho lze dobře využít pro cvičení a rozvoj vnímání.

Dále lze na kartičkách sledovat průběh příběhu, změny, důsledky.

Na kartičce je uveden „zlatý text“ příběhu, jakási zásada, kterou se dítě doma naučí z paměti. Považujeme tento krátký text za semínko, které zůstane zaseto v mysli dítěte a které jednou z Boží milosti vzklíčí.

Rodiče tak vědí, co se má dítě doma učit, a jemu samému zůstává po celý týden podklad pro zrakový vjem a zapamatování. Takové učení se nevnímá jako těžká povinnost. K obsahu hezkého obrázku získává dítě i citový vztah.

V některých lekcích najdete také popis, jak lze použít kartičky ke společné hře.

Přejeme si, aby takové postupy zpracování příběhu zároveň s kresbami, písničkami a básněmi pomáhaly malým dětem vnímat a reprodukovat to podstatné, co mohou z biblických příběhů pochopit. Nevnučujeme jim náročnou analogii a dedukci. Děti tohoto věku ještě neumějí dobře slovně vyjádřit, proč a jak budou příběh aplikovat, to jim my dospělí spíše nutíme. Učíme je vnímat prostředí příběhu, okolnosti, osoby. Postupně se tak děti učí vnímat, jak se chovaly a jak řešily své situace postavy z biblického příběhu.

♣ Jsme schopni vkládat do výuky tak malých dětí duchovní rozměr? Jistě. A jak přirozeně! Spočívá především v tom, že Pán Ježíš (Pán Bůh) vstupuje do života lidí. Že lidé se na něho obracejí, komunikují s ním. Jde tedy o vědomí Boží přítomnosti – jistoty a zázemí.

Hovořme však o Boží existenci a o jeho kontaktu s lidmi vždy jako o něčem vzácném, ne samozřejmém a všedním. Neplýtvajme slovy! Chraňme děti, aby jejich teoretické znalosti nepředbíhaly možnosti jejich porozumění vry.

♣ Nebojme se „středověké“ metody učení z paměti. Dětem srozumitelné texty, básně, písně, které je učíme lehce a při hře, je naopak formují a vytvářejí jim zázemí krásy a jistoty. Budují předpoklady pro vznik vztahu k Pánu Ježíši i lidem.

♣ Nezapomeňme tedy, že děti mají mít možnost reprodukovat to, co se naučily. K tomu slouží jejich odpovědi, pokládání flanelových obrázků, dialogy s učitelem, scénky, kresby, práce s obrázkovými kartičkami a dětské komentáře k nim. Tento postup je sice pomalejší, ale má mnohem větší význam než pouhé vyprávění a vyzkoušení.

♣ V učebnici najdete návod, jak toto zpracování příběhu rozdělit do dvou lekcí, na dvě soboty.

♣ Učebnice obsahuje 10 biblických příběhů rozložených do 20 sobot. Zbývající dvě soboty během školního pololetí věnujte prosím nejruznějším formám opakování, například čtvrtletním vystoupením v sobotní škole dospělých.

♣ Při společných setkáních, školeních učitelů, chceme také hovořit o tom, jak pracovat během her a kreslení s žáky jako s jedinci.

KRÁSNÝ DOMOV PRO ADAMA A EVU

1. hodina

Učitel je ve třídě včas, připraví všechny pomůcky, vyvětrá místnost, ověří si vhodné rozmístění židliček... Vítá každé přicházející dítě.

ÚVODNÍ ČÁST

Zahájení

Učitel zahájí sobotní školu přivítáním všech dětí.

Píseň – znělka měsíce: Povídej mi, tatínku

Modlitba

Docházka

Učitel přivítá hosty, jmenuje nemocné, nepřítomné. Každé dítě si označí „přítomnost“ – má například na nástěnce svou fotografii, vedle ní připevňenou stužku. Na ni každý přiloží jeden obrázek, který mu podá učitel.

Evidenci docházky nevedeme kvůli soutěžení, ale pro radost dítěte, že smí být ve polečenství a může to takto vyjádřit.

Misijní chvilka

Vyprávějte o něčem aktuálním, radostném z dění ve sboru nebo ve školce. Vyjádřete vděčnost za mimořádné věci a události, také za věci běžné. Nechte děti, aby si samy všimly, co není ve sboru samozřejmé – hezká místnost, světlo.

Některé z dětí může říct svou zkušenost z minulého týdne.

Na misijní chvíli navazuje sbírka.

Dary sobotní školy

Každý peníz (malá i velká mince, bankovka) je na něco jiného. Některý peníz je na chleba, některý na zaplacení bytu. Ale zvlášť hezké peníze si připravíme na sobotu. Ty jsou na Boží věci. Uvedte, na co konkrétně. (Kam jdou peníze, které se vyberou ve vaší školce?) Např.: Aby strýček kazatel mohl jet kázat do města, kde není ještě sbor, kde se žádné děti nescházejí ve školce...

VSTUP

Hlavní myšlenka: co je nehezké, prázdné – změnit, připravit – pro toho, kdo přijde.

S dětmi vedeme rozhovor na některé z následujících témat: – Co všechno jste doma připravovali, než se narodil tvůj bratříček? Úklid, postýlka, různé úpravy v bytě. – Marek a David se těší, že pojedou s rodiči do hor, kde koupili starší chalupu. Když přijedou, vůbec se jim tam nelíbí. Místnosti jsou prázdné, všude je prach... Rodiče začnou uklízet. Co se postupně změní... Úprava zahrady, místností, omítka... Jak vypadá chalupa potom, jak se tam chlapcům teď líbí.

BIBLICKÝ PŘÍBĚH

Text: 1 Mojžíšova 1. a 2. kapitola

Pán Bůh připravil lidem krásný domov. Adam a Eva.

Země před stvořením

My lidé bydlíme tady na Zemi. Ale Pán Bůh bydlí v nebi. Povím vám, co se stalo hodně dávno. Pán Bůh bydlel v nebi. Vždycky tam bydlel. Ale na Zemi ještě nikdo nebyl. Nebyla tady města, ani les. Nebylo slyšet letadla, ale ani ptáky. Nikdo nechodil do školy, protože nebyla škola, ani děti. Nebyla tady žádná zvířata, nikde nerostl ani jeden strom. Dokonce ani maličký mech, na který se můžeme posadit nebo po kterém můžeme chodit boso. Země byla prostě prázdná.

Pán Bůh nebyl v nebi sám. Tam jsou andělé a všechno je tam krásné. Ale on se díval na Zemi. Viděl, že tam nic není a nikdo tam nežije. Je tam prázdno.

Stvořil slovem

Rozhodl se, že Zemi udělá krásnou. Ale z čeho to všechno na Zemi asi udělá? Z čeho udělá květiny a zvířátka a ryby v řece? Z čeho se to dělá?...

Pán Bůh je jiný než my lidé. On nemusí mít nic, a přece něco udělá. On to stvoří. Řekne, a stane se to. To nikdo jiný neumí.

Na Zemi tehdy nebylo ani světlo. A tak nejdřív Pán Bůh řekl: Ať je světlo! A bylo světlo. Bylo to dobré. To bylo první den. Ale na zemi ještě nebylo dobře vidět modré nebe. A tak Pán Bůh řekl – a na Zemi už nebyla jen pára, ale bylo vidět modré nebe. To, co Pán Bůh stvořil slovem, bylo zase dobré. To už byly dva dny. (Můžeme ukázat na prstech.)

Ale ještě tady nic nerostlo. Třetí den Pán Bůh zase řekl slovo. To je velká věc, když Pán Bůh řekne slovo. To se dějí velké věci. A tak ten třetí den Pán Bůh zase řekl slovo. A na Zemi se ukázalo moře, velké moře, a také řeky a potůčky. To nebylo všechno. Toho třetího dne se na Zemi ukázal i mech a stromy, květiny, obilí a tráva.

Co všechno tady chybělo? Ano, ještě bylo třeba sluníčko a taky měsíc. A pořád tu nebylo žádné zvířátko. Ani lidé. Pán Bůh chtěl stvořit také člověka. Ale toho až nakonec, až připraví krásnou Zemi. Proto ještě řekl slovo a stvořil slunce. A potom ryby a ptáky a zvířata. Teď už bylo na zemi všechno a bylo to dobré... Všechno bylo připraveno. Teď se všichni andělé dívali, jak Pán Bůh stvoří také člověka. Pán Bůh ho udělal z hlíny a dal, aby mohl dýchat a žít.

Tak šestý den stvořil Pán Bůh prvního muže a dal mu jméno Adam. Adam byl krásný, zdravý a silný. Viděl tu krásnou zemi kolem sebe, krásnou zahradu, ve které bude bydlet.

Kolem bylo tolik krásných zvířat, ptáků, stromů. Pán Bůh řekl Adamovi: Pečuj o tu krásnou zahradu, starej se o zvířata. Máš také ovoce a obilí a mnoho dobrých věcí k jídlu. A ještě ti dám úkol, Adame. Dej jména těm zvířatům. A tak Adam dal jméno každému zvířátku, protože ona šla k němu a on je pojmenoval.

POHYBOVÁ HRA

(Můžeme tiše pustit hudbu z kazety nebo někdo tiše hraje na klavír či kytaru. Učitel mluví, ukazuje gesta. Děti v kruhu podle něj.)

Víte, jak to vypadalo v ráji? V noci všechno spalo. Každý ptáček v hnízdě, zajíček, koroptvičky i velcí lvi a malé myšky. – Děti jsou v kruhu, každý sedí na bobku, hlavičku odolů.

Když se blížilo ráno, ptáčci se začali probouzet a to už pomalu vycházelo také sluníčko. – Děti si pomalu stoupají, vzpažují, rozevírají paže, rozhlížejí se.

Foukal slabý ranní větřík a obilí se vlnilo. – Předpaženými rukama naznačujeme vlnivý pohyb.

Ukazujeme, jak se pohybovala jednotlivá zvířata. Medvěd: ruce v bok, pomalu a těžce z jedné nohy na druhou, vrabec – poskoky snožmo...

Pokračování příběhu

Abý Adam nebyl sám

Adam se díval na zvířata, kterým už dal jména. Procházel se pod vysokými, silnými stromy. Všechno vonělo. Bylo moc krásně. Všem bylo veselo. Ale Adam by to rád někomu ukázal, s někým by si rád povídal. Ale s kým? Žádný jiný člověk na Zemi nebyl.

A tak Pán Bůh stvořil ještě jednou. Stvořil krásnou ženu a přivedl ji Adamovi. Adam ji uviděl a řekl: To bude Eva, došel jsem ji od Pána Boha.

A tak už ten Adam nebyl sám. Chodil s Evou po ráji, po té krásné zahradě a všechno jí ukazoval. Byl moc rád, že je v ráji i Eva. Bez ní by mu bylo smutno.

Sobota

A potom byl ještě 7. den. Pán Bůh měl radost, že je člověku na Zemi dobře. Sedmý den – v sobotu už Pán Bůh nepracoval, protože za šest dnů už všechno na Zemi stvořil. A Adam s Evou měli taky sobotu. Přišli za nimi andělé a všichni si vyprávěli. A mohli mluvit také se Stvořitelem, s Pánem Bohem, který jim všechno připravil a měl je tolik rád.

A my si vždycky v sobotu říkáme: Zase je to výročí. Zase 7 dnů, co Pán Bůh stvořil svět. Jsme spolu jako Adam s Evou a s Pánem Bohem a s anděly.

ZPRACOVÁNÍ PŘÍBĚHU

Pokud možno na začátku obrázků (z časopisu) pusté krajiny. Dále 6 obrázků v kruhu s kresbami jednotlivých dnů stvoření (viz příloha). Každému dítěti ve třídě dáme jeden obrázek – jeden den stvoření. Zeptáme se, co na něm je, co v tom dni Pán Bůh stvořil. Ostatní děti mu mohou pomoci odpovědět. Dítě připevní obrázek na nástěnku.

Na konci každého dne řekneme: A bylo to dobré.

Dále obrázek krásné krajiny – bez lidí. Figurku muže – Adama. Potom „přivedeme“ ženu. Společně vše prohlížejí. Ptáme se dětí: Co ukázal Adame Evě?

Máme-li možnost, přineseme malé živé zvíře (křečka...), nějaké rostlinky nebo květiny. V krabici můžeme mít různé „vzorky“ hlíny, písku, mechu. O všem necháme děti hovořit. Jen doplňujeme. Pokud možno, každý vezme do rukou každou přinesenou rostlinku, sáhne si na písek, mech...

PÍSNÍČKA

Kdo stvořil zářivé hvězdičky. Stačí naučit děti jeden verš. Příště další.

OBRÁZKOVÉ KARTIČKY

Rozdáme obrázkové kartičky. Na nich je text k zapamatování, který se děti učí doma z paměti. Dále jsou na rubu otázky, podle kterých mohou rodiče s nimi opakovat.

Kartičky si s dětmi krátce prohlédneme a dáme jim za úkol, aby si je uložily do pouzdra a doma si je prohlížely, aby věděly, co všechno je na obrázku. (Vlastní práce s kartičkami bude hlavně příště – při 2. hodině s touto tematikou.)

KRESLENÍ, VYBARVOVÁNÍ

Každému dítěti dáme jeden ze sedmi kruhových obrázků – dnů stvoření. Obcházíme je, když je vybarvují. Počítejme s tím, že malé děti volí někdy zcela neobvyklé barvy.

PÍSNÍČKA

Zapíváme ještě jednou alespoň 1. verš písničky: Kdo stvořil zářivé hvězdičky?

MODLITBA

Dohlédneme, aby si děti vzaly vše, s čím přišly, a ověříme, zda mají s sebou obrázkové kartičky v pouzdru.

2. hodina

ÚVODNÍ ČÁST

jako v první hodině

BIBLICKÝ PŘÍBĚH – opakování

Na nástěnku na nebo tabuli připevníme dva velké obrázky z minulé hodiny: pustá krajina – před stvořením, zahrada – po stvoření.

Nejdřív začneme vyprávět totéž, co minulou hodinu. Když takto s dětmi vstoupíme do příběhu, klademe otázky, necháme je doříct, co si pamatují.

Zvláště připomínáme klíčová slova: stvořil slovem, připravil, všechno bylo dobré, Adam všechno ukázal Evě.

Ptáme se, co bylo stvořeno v jednotlivých dnech. Použijeme kruhové obrázky.

Pokud máme znovu živé zvířátko, rostliny, vzorky půdy, mechu atd., necháme děti zase o nich vyprávět, vzít je do ruky...

POHYBOVÁ HRA

Napodobujeme pohyby slunce a hvězd. Děti si stoupnou. Ukážeme, kde je východ, kde sluníčko vychází. Natáhnou ruku a všechny ukáží tím směrem. Potom ukazujeme, kudy jde sluníčko celý den – opisujeme oblouk až k západu. – Každé z dětí představuje jednu hvězdu. Můžeme jim dát jména planet. Hvězdy se pohybují po celém nebi, ale nevraží do sebe. Každá má svoji cestu – dráhu. Necháme je chodit v určitém prostoru, ale nesmějí do sebe narazit.

PRÁCE S OBRÁZKOVÝMI KARTIČKAMI

- Děti mají kartičky před sebou. Nejmenších se ptáme hlavně na detaily na jednotlivých obrázcích. Děti je ukazují, odpovídají. Použijeme také otázky, které jsou na rubu kartiček a na které se doma připravovaly. Co všechno se líbilo Adamovi? Pro koho to Pán Bůh stvořil? Pro Adama, Evu... taky pro našeho tatínka a maminku, pro Moniku (jména dětí...).
- Pro větší děti ve třídě pak klademe otázky, při kterých se porovnávají oba obrázky – rozdíly, podobnosti.

- Vyzkoušíme děti z textu k zapamatování („semínka“), který je na zadní straně kartičky. To má formovat myšlení dítěte svým obsahem i tím, že si ho může častěji v týdnu opakovat. Je spojen se zrakovým vjemem obrázku.
- Práci s kartičkou věnují čas rodiče doma i učitel ve školce. Obrázek se stane dítěti blízký.

SCÉNKA, DIALOGY

Tento způsob reprodukce látky je určen hlavně starším dětem ve třídě. Ale krátké dialogy mohou mít i nejmladší děti.

Dialog: Pokud máme živé zvířátko (např. křečka), řekneme „jeho slovy“: „Adame, já bydlím v malém doupátku a umím si nasbírat zásoby, ale ještě nemám jméno.“ Dítě odpoví (asi s nápovědou): „Tak ty se budeš jmenovat křeček.“

Scénka: Děti stojí v řadě za sebou. Každé dítě představuje nějaké zvířátko (můžeme mu šeptem poradit, co má říct).

Řekne: „Adame, já bydlím...,

umím...,

ale ještě nemám jméno.“

Adamem může být učitel. Odpovídá:

„Ty bydlíš v..., umíš..., budeš se jmenovat...“

„Děkuji, Adame, za jméno. Tak já jsem...“

Dítě odejde a k Adamovi přistoupí další.

PÍSNÍČKA

Kdo stvořil zářivé hvězdičky

SPOLEČNÁ ČINNOST

Na tabuli umístěné ve výši dětí společně upevníme do půlkruhu 7 kruhových vybarvených obrázků sedmi dní – stvoření a soboty – a obrázek krásné krajiny. Pod obrázky každé z dětí – ve stoje – nakreslí samo sebe (pokud bychom měli fotografie dětí, můžeme je tam připevnit). Smysl: všechno, co Bůh stvořil, připravil i pro mě a pro ... (jména ostatních dětí).

MODLITBA

2. lekce

POTOPA, NOVÝ DOMOV

1. hodina

ÚVODNÍ ČÁST

viz 1. lekci

VSTUP

Monika si šla hrát ven. Maminka jí řekla: „Moničko, vezmi si pláštěnku!“ „Maminko, ale venku neprší.“ „Za chvíli bude pršet.“ Monika si vyndala ze skříně modrou pláštěnku a šla ven.

Hrála si s Davidem a Patrikem. Svítlo sluníčko. Kluci pláštěnku neměli. Trošku se smáli, že ji Monika měla. Pořád bylo hezky, ale najednou káp, káp... A už prší! David a Patrik jsou za chvíli celí mokří. Monika je pod pláštěnkou suchá.

Text: 1 Moj 6.- 9. kapitola

Noe, potopa, smlouva – duha

Lidé dělali zlé věci

Pamatujete si, jak krásný domov v zahradě připravil Pán Bůh pro Adama a Evu? Ale později se lidé neměli už tak rádi jako Adam s Evou, když byli ještě v ráji.

Lidé se na sebe často mračili, říkali si ošklivá slova, někteří kradli. Pán Bůh byl velmi smutný. Tak to přece nechtěl. Bude muset na zemi udělat pořádek. Nenechá lidi, aby tak trápili jeden druhého.

Příkaz pro Noeho

Když se Pán Bůh smutně díval z nebe na lidi a hledal někoho, kdo je jiný, našel Noeho. Noe bydlel se svou manželkou. Měl také tři chlapce. Byli už velcí a oženili se. Noe mluvil každý den s Pánem Bohem, modlil se. Jednou mu Pán Bůh řekl: „Noe, já musím udělat na zemi pořádek. Nemohu lidi nechat, aby byli na sebe tak zlí a stále si ubližovali. Vždyť jsem jim stvořil tak krásnou zemi! Tobě, Noe, dám úkol. Připravíš si hodně dřeva a postavíš velkou loď, archu. V ní uděláš komůrky a zevnitř i zvenku ji vymažeš smolou. Archa bude mít tři poschodí. Tu loď budete potřebovat, protože na zemi bude mnoho vody. Bude silně pršet a bez lodi byste se utopili. Do archy vezmeš celou rodinu a schovají se tam s tebou taky zvířata. Od každého druhu přijdou samy do archy. A vezměte si s sebou na loď dost potravy.“

Noe staví loď

Co udělal Noe? ...

Noe udělal všechno to, jak mu Pán Bůh přikázal. Bylo to hodně práce. Musel mít dost dřeva a pak stlouct z prken celou tu velkou loď. Trvalo to dlouho. Bylo to opravdu moc práce. A navíc se lidé Noemu smáli, že přece nemůže tak pršet, aby se museli schovávat do lodi. To vůbec není možné! (Víte, jak se trochu smál David s Patrikem, že Monika má pláštěnku, když neprší.)

Když už byla archa hotová, začala k ní přicházet zvířata – vždycky po dvou. Obsadila všechna poschodí v lodi. Pak do lodi vstoupil i Noe, jeho žena, tři synové (Sem, Cham a Jafet) a jejich tři manželky. To je dohromady osm lidí. Ostatní lidé se venku smáli. Ještě nepršelo.

Potopa

Až jednoho dne začalo pršet. Déšť zavláhl zemi. Ale pršelo dál. Studny a potoky se naplnily, bylo dost vody. Ale přišlo dál. Všude byly kaluže. Ale přišlo dál. Voda byla všude. Ale přišlo dál. Lidé si rychle vzali všechno, co měli a utíkali na kopce, aby je voda nedostihla. Ale přišlo dál. Voda zalila pole. Jezera se plnila vodou, přetékala, už nebylo poznat, kde jsou břehy a kde je suchá země. Ale přišlo dál. Byla to potopa. Voda dosáhla až na nejvyšší hory.

Archa plula po vodách, i když tolik přišlo. V arše se nikomu nic nestalo. Škoda, že se tam ostatní lidé nechtěli schovat, dokud nepršelo!

Ale potom Pán Bůh řekl: „Dost!“ Obloha se vyjasnila a konečně přestalo pršet, ale všude bylo ještě mnoho vody. Jen pomalu opadávala.

V arše měli okénko, a tak Noe vypustil ptáka, havrana. Havran se brzy vrátil. Ještě si nemohl nikde postavit hnízdo. Potom Noe vypustil holubičku. I ta se vrátila. Ale když ji z okna vypustil podruhé, vrátila se zpátky a v zobáčku měla lístek olivy. Noe poznal, že voda už opadla a stromy jsou zelené. Vypustil holubici ještě jednou. Tentokrát se nevrátila zpátky. Nemusela už být na lodi, protože na zemi již bylo sucho a holubice si mohla postavit hnízdo.

Konec potopy

Tak bylo po potopě. Velká loď, Noemova archa už neplula po vodě. Zůstala stát na horách. Noe otevřel a viděl, že země osychá. Potom na Boží příkaz vyšli z archy: Noe, jeho manželka, synové Sem a jeho žena, Cham a jeho žena a Jafet se svou ženou. To bylo osm lidí.

A také vyšla všechna zvířata. A Pán Bůh řekl: „Ať je vám dobře na zemi. Ať je vás hodně!“

Všichni byli tak šťastní, že jsou zase na zemi. Pán Bůh dal přece lidem k bydlení zemi, ne loď. Na lodi se zachránili – to ano, ale nemohli na ní bydlet pořád. Všichni u Noemů byli moc vděční, že je po potopě a že je Pán Bůh zachránil.

Kdysi lidé z vděčnosti vždycky stavěli velkou hromadu kamenů, oltář, aby Pán Bůh věděl, že jsou mu vděční za záchranu. I Noemovi postavili oltář, protože byli zase na té krásné zemi, kterou Bůh pro ně stvořil.

Potom to řekl Sáře. A taky všem ostatním doma. A protože Pánu Bohu věřili, tak poslechli a začali se připravovat na cestu. Jak pojedou? Autem, metrem...? (Krátko připomeneme myšlenky ze „vstupu“ lekce.)

Čím asi chtěl cestovat Abraham a Sára? Měli taky s sebou ty pastýře a velbloudy... Bylo jich hodně. Mohli jít pěšky nebo jet na velbloudu. A taky museli na velbloudy naložit všechny věci. Byla to velká příprava. Museli všechno sbalit a připravit potravu pro lidi i zvířata. Ale ten krásný dům tam nechají. Ten se nedá vzít s sebou. Teď budou přece bydlet ve stanech.

U městské brány

To víte, že se to hned dověděli sousedé. „Představte si, že Abraham se od nás odstěhuje. Ten bohatý Abraham chce odejít z našeho krásného města! Co ho to napadlo? Kam půjde? Musíme mu přece říct, ať si to rozmyslí!“

Všichni u Abrahamů byli už sbalení. Na oslech a velbloudech měli naloženo taky jídlo a šaty a stany. Teď už stojí u brány města. A lidé se jich ptají:

„Abrahame, tam, kam jdeš – budeš tam mít takový pěkný dům jako tady?“ „Ne, nebudu,“ řekl Abraham.

„A máš tam nějaké známé?“ „Ne, nemám,“ odpověděl Abraham.

„A víš, jak ta země vypadá?“ „Nevím,“ řekl Abraham.

„Tak proč tam jdeš?“

„My tam jdeme,“ řekl klidně Abraham, „protože ten velký Bůh, který stvořil nebe a zemi, ten mi to řekl. My mu věříme, tak jsme ho poslechli a jdeme. On nás ochrání i ve stanech, bude s námi na cestě, než dojdeme do té nové země.“

Ale sousedé neznali toho velkého Boha. Tak nic neřekli, jenom zavrtěli hlavami a pokrčili rameny – a pak dlouho mávali Abrahamovi a celé jeho karavaně.

(Sem můžeme pro osvěžení vložit hru: Zeptáme se dětí, jestli by s námi šly, kdyby nevěděly, kam půjdeme. Daly by nám ruku? Jednomu z dětí, které se přihlásí, že by se nebálo, zavážeme oči, dáme mu ruku a vedeme ho různými „cestami“ po místnosti. Všichni jsou tiše. Přitom říkáme: „Neboj se, jsem s tebou.“ Až ho dovedeme „daleko“, sundáme mu šátek z očí a pomůžeme mu otázkami vyjádřit pocity, které mělo, když nevidělo a nevědělo, kam jde. Jak vnímalo ruku, která ho vedla a držela? Nečekejme od dítěte mnoho slov.)

Cesta do zaslíbené země

Abraham, Sára, jejich příbuzní, služebníci, pastýři a dobytek jdou dlouhou cestou. Nevědí přesně, kam je Pán Bůh vede. Ale nebojí se, když je chrání. V noci nespí v krásném domě, ale ve stanech. Nad nimi je plno hvězd. Nemají už teplou tekoucí vodu. Musí vždycky nejdříve hledat studnu.

Někdy je moc horko. Dobytek se už nemá na čem pást. Ale pak jdou zase dál a najdou studnu a pastviny. Abrahamova rodina tak má všechno, co potřebuje. Mají kde bydlet, mají vodu ze studny a mléko a vlnu na šaty.

Pán Bůh jim připomíná, že do té zaslíbené země je opravdu dovede. Vždycky to říká Abrahamovi. Ta země se jmenuje Kanaán. (Připomeň zážitek dítěte – ruku – zavázané oči.) Abraham se nebojí.

V Kanaánu

A konečně přišli do krásné země, do Kanaánu. Abraham udělal takovou velkou hromadu z kamenů, aby tu zemi označil, že je to země, kterou mu dal Pán Bůh, a že mu za ni děkuje.

Slíbený syn

Všichni byli rádi, že mají dlouhou cestu za sebou. Jen Abraham si dělal starosti. „Ale Pane Bože, kdo tu bude s námi bydlet? Ty jsi říkal, že tady budou bydlet moje děti a vnoučata. Ale já nemám žádné děti, nemám chlapce. Mám jenom Sáru. Jak to bude dál?“

Bylo to v noci. Pán Bůh zavolal na Abrahama. „Zvedni hlavu, Abrahame. Vidíš, kolik je na nebi hvězd? Zkus je spočítat. Je jich moc. Jako zrněk písku.

Tolik vás bude ve vaší rodině. Budou tady bydlet. Budeš mít hodně vnuků a pravnuků. Budeš mít se Sárou syna, Abrahame.“

A co udělal Abraham? Jako předtím – nejdříve uvěřil. A za nějakou dobu se Abrahamovi a Sáře narodil syn. Dali mu jméno Izák.

Pán Bůh splní to, co slíbil. To je jisté.

POHYBOVÁ HRA

Děti si stoupnou, zvednou hlavu a dívají se nahoru, na hvězdy na nebi. Natáhnou ruku, ukazují hvězdy a počítají, do kolika umějí. (Dáváme pozor, aby se příliš nezaklonily a nespadly.)

ZPRACOVÁNÍ PŘÍBĚHU

Po uvolnění pohybovou hrou začneme opakovat, zpracovávat příběh znovu, a to ve spolupráci s dětmi.

Pomůcky: – obrázek hornaté krajiny, obrázek města (z časopisu), – flanelové obrázky nebo figurky: Abraham, Sára, malý chlapec, ovce, velbloudi, případně obrázek karavany, služebníci, pastýři

Děti buď pokládají na flanel flanelové obrázky nebo vodí figurky. Učitel opakuje hlavní body příběhu, snaží se vstoupit do rozhovoru s figurkami, za které mluví děti. Uvádí přímou Boží řeč, oslovuje Abrahama. Když dítě neodpovídá, odpovídá si učitel sám.

Podobně může reprodukovat s dětmi další dialogy příběhu. (Sousedé a Abraham, rozhovor s Pánem Bohem v noci pod hvězdami.)

Učitel klade také řečnické otázky – např.: „Co teď udělá Abraham?“ Chvilí čeká. Když děti samy bez výzvy neopovědí, odpoví učitel sám a pokračuje.

PÍSNÍČKA – Ukolébaka pro Izáka

Učíme se 1. verš. Okopírovaný text dáme dětem s sebou domů.

OBRÁZKOVÉ KARTIČKY

1. obrázek – město – domy, Abraham
2. obrázek – na cestě, krajina, noc, hvězdy, stany

Na zadní straně je text, který se děti učí doma zpaměti. To mají úkol na příští sobotu. Hlavní práce s kartičkami – příště.

KRESLENÍ, VYBARVOVÁNÍ

Rozdáme dětem různé okopírované kresby: ovečky, velbloudy, karavanu, Sáru s dítětem.

PÍSNÍČKA

V kroužku zazpíváme jeden verš „Ukolébavky pro Izáka“.

MODLITBA

Rozloučíme se s každým dítětem.

2. hodina

ÚVODNÍ ČÁST

Viz 1. hodinu

BIBLICKÝ PŘÍBĚH – opakování

Krátce připomeneme začátek příběhu. Hned do něj vstoupíme společně s dětmi. Nejmladším klademe jednoduché otázky: Kdo je v karavaně? Co všechno vezou? Proč jde karavana tak pomalu? (Karavana jde pomalu, je horko.) Kde budou spát? (Cestuje Abraham autobusem? Spí v hotelu?)

Větší děti navazují dialogy. Pracujeme opět s flanelovými obrazy nebo figurkami. Pomáháme dětem říct co nejvíce.

POHYBOVÁ HRA – Cesta z Cháran

Učitel si z domu přinese čtvercové kousky látky nebo šátky a dá každému dítěti jeden. Do něho si dítě sbalí vše, co má ve školce u sebe. Pomůžeme mu svázat „raneček“. Přitom vyprávíme o přípravách na cestu. Pak si všechny děti postavíme s ranečky před jejich židle – do kruhu nebo půlkruhu.

Učitel zavolá: „Abrahame!“ Kdo první zvedne ruku a odpoví: „Ano, já slyším,“ tomu učitel řekne: „Udělej doma pořádek (dítě se srovná za sebou židličku), vezmi si všechno, co máš (dítě vezme svůj raneček a na rozloučenou podá ruku nejbližším sousedům vlevo i vpravo) a pojď (dítě jde, kam ho učitel dovede).“ Tam si zase raneček rozbalí a věci vyndá. – Rozhovor se opakuje s dalšími dětmi.

PRÁCE S KARTIČKAMI

Při této 2. hodině, kterou věnujeme tématu o Abrahamovi, zkusíme děti z textu k zapamatování na rubu kartiček. Tato „semínka“ mají formovat myšlení dítěte.

Děti mají kartičky před sebou. Ukazují prstem na různé detaily a mluví o nich. Učitel jim v tom pomáhá otázkami.

Pro větší děti ve třídě klademe také otázky, které vyžadují porovnání obou obrázků:

- Mluvil Pán Bůh s Abrahamem v městě, když bydlel v krásném domě? Mluvil s Abrahamem, když bydlel ve stanech?
Učitel – nebo větší děti udělají závěr: Pán Bůh mluvil s Abrahamem, když bydlel v městě, i když bydlel ve stanech.
- Vidí Pán Bůh Abrahama ve dne? Vidí ho v noci?

SCÉNKA – U brány města

(Jen pro starší děti ve třídě)

Reprodukce rozhovoru u městské brány. Postavy: Abraham, sousedé, Sára (rodina, služebníci). Můžeme použít snadnější formu – jen dialog učitele s jednotlivými dětmi: „Abrahame, budeš tam mít takový pěkný dům...?“ „Ne, nebudu.“ ...

PÍSNÍČKA – Ukolébavka pro Izáka

SPOLEČNÁ ČINNOST

Delší tabule nebo potažená polystyrenová deska ve výši dětí.

- Děti pokládají vystříhané hvězdičky na tmavě modrý půlkruh na tabuli. Mnoho, mnoho hvězd. Pak je počítají.
- Houpačka pro Izáka (viz nákres). Ze šesti tyček a kousku látky vytvoříme houpačku – kolébku pro Izáka. Děti do ní mohou vkládat panenku, figurku dítěte... a zpívat ukolébavku.

MODLITBA

Rozloučíme se s každým dítětem.

4. lekce

JOSEF, JEHO BRATŘI A TATÍNEK JÁKOB I.

1. hodina

ÚVODNÍ ČÁST

Viz 1. lekci

VSTUP

Barunka dostala ve školce hezký barevný obrázek, ale Klárka nedostala nic. Je z toho celá pryč. Závídí Barunce ten obrázek, i když je to její sestřička. Tatínek se diví, co se Klárce stalo. „Barunka má krásný obrázek a já ne!“ „Podívej, jakou radost má Barunka,“ říká Klárce tatínek. „Ale mně se to nelíbí,“ mračí se Klárka. „Podruhé dostaneš obrázek zase ty,“ říká tatínek.

Teď přijela k holčičkám babička. Barunce i Klárce přivezla každé hezkou knížku. Ale Klárka zase brečí, že Barunka má hezčí knížku. Klárka prostě své sestřičce všechno závidí. Nazlobila se a šla do pokojíčku. Tam o tom přemýšlí. Ale babička mě přece má taky ráda. Ano, babička mě má ráda. To asi není hezké, když Barunce všechno závidím.

BIBLICKÝ PŘÍBĚH

Text: 1 Moj 37; 41

Jákob a jeho synové. Josef a jeho bratři. Josef nese bratřím jídlo. Prodán do Egypta.

V Jákobově rodině

Jákob má velkou rodinu. Má dcery a taky má 12 synů. Nejmladší synové se jmenují Josef a Benjamin. Tatínek Jákob je má moc rád. Josefovi dal ušít krásnou pestrou sukni. (To tam chlápci nosili.) Josef je mladý, má teprve sedmnáct roků. Ale bratři ho nemají rádi. Závidí mu, že ho má tatínek tak rád. Že mu koupil tu sukni a že mu nějak dává přednost před ostatními. A tak Josefovi neřeknou ani jedno hezké slovo. Často se mu posmívají.

Josef jde za bratry

Tatínek Jákob je bohatý. Má hodně ovcí, proto se jeho 10 synů vydalo na daleké pastviny pást ovce. Už jsou tam delší dobu. A tak tatínek Jákob zavolá Josefa a říká mu: „Josefe, rád bych tě za nimi poslal. Zajdi za nimi a podívej se, jestli je s nimi i s ovcemi všechno v pořádku. A pak mi povíš.“ A tak jde Josef za svými bratry. Je to dost daleká cesta. Josef se na bratry těší. Už z dálky vidí jejich stáda. Ale bratři ho nevitají dobře. Zase se mu smějí. On je přece téměř nejmladší a chtěl by dělat nejchytřejšího! Když ho bratři zase vidí, mají na něho zlost. To je strašné. Vymýšlejí, co zlého by mu udělali.

Rozhodli se. Je tady blízko prázdná studna. Tam spustíme Josefa. A udělali to. Ale potom si řekli, že to je opravdu moc zlé. V dálce právě viděli karavanu – to jsou lidé, kteří jedou na velbloudech přes poušť. Karavana jela do Egypta. A tak bratry napadlo: „Nenecháme Josefa umřít ve studni. Prodáme ho do Egypta. Tam se přece prodávají otroci.“ A prodali ho. Za 20 stříbrných penězů. Nechali si jenom jeho krásnou sukni.

Josef je prodán do Egypta

Josef měl vždycky blízko tatínka Jákoba a bratra Benjamina a celou velkou rodinu. Ani teď není sám. V karavaně na velbloudech jede hodně lidí. Ale nikoho nezná. A vezou ho pryč. Jedou opravdu do Egypta, do té země pyramid?

Josef nikoho nezná, ale přece může s někým mluvit. Říká to všechno Pánu Bohu, prosí nebeského Otce, aby ho chránil a byl s ním i v Egyptě. Josef se modlí.

A už jsou v Egyptě. V městě se prodávají otroci. Ti musí jenom pracovat pro svého pána, nikam nesmějí chodit, vůbec nic nemají dovoleno. Mohou jenom pracovat.

Teď je i Josef otrokem. Koupil si ho bohatý pan Potifar. A Josef pracuje pro svého pána dobře. Je pilný, je na něho spolehnutí. Nezapomíná na Pána Boha. V Egyptě totiž lidé v Boha nevěří a nemodlí se k němu. Pán Bůh Josefa chrání a dává mu moudrost, Josef toho hodně ví a umí.

Faraonovy sny

Králi v Egyptě se říká farao. A faraónovi se jednou v noci zdá zvláštní sen. Vidí, jak z řeky (Nilu) vystupuje sedm velkých, tlustoučkových krav. Ale za nimi vystupuje z vody dalších sedm krav. Ty nejsou hezké, jsou strašně hubené. Teď se dokonce vrhly na těch sedm tlustých. To je tedy sen! Farao se probudí, ale za chvíli se má zdá podobný sen.

Co se mi to zdálo, co to znamená, kdo mi to vysvětlí, ptá se farao? Ale nikdo mu neporadí. Až si někdo vzpomněl na Josefa. To je mladý muž, který věří v Boha, modlí se a je moudrý. Farao ho tedy nechá zavolat. A Josef, který má moudrost od Pána Boha, králi poradí.

„Králi, ten sen ti dal Pán Bůh. On ví, co se stane. Zdálo se ti o sedmi vykrmených kravách. To znamená, že sedm let bude dobrá úroda, bude všeho dost. Ale pak přijde sedm let, kdy nic neporoste, bude málo obilí. To bude jako těch sedm hubených krav. Tak by bylo dobré, faraóne, abys našel nějakého moudrého muže. Ten se postará, aby se udělaly zásoby obilí za těch sedm úrodných let. A tak budou v paláci faraóna zásoby pro všechny lidi. Až potom bude neúroda, lidé si budou k tobě chodit pro obilí a nebudou mít hlad.“

Farao měl radost. „Josefe, tobě dal tvůj Bůh moudrost. Ty budeš ten správce a budeš se starat o zásoby. Budeš o všem rozhodovat. Jenom já budu vyšší než ty.“ Tak se z otroka Josefa stal správce celého Egypta. Ale pořád se modlil k Pánu Bohu.

POHYBOVÁ HRA

Vytahování Josefa ze studny: na konec provazu upevníme těžký předmět. Necháme děti vytáhnout ho provazem ze země například na lavici.

ZPRACOVÁNÍ PŘÍBĚHU

Společně s dětmi znovu vyprávíme příběh a přitom pokládáme flanelové obrázky nebo obrázky, které máme v příloze. Umožňujeme dětem, aby se přirozeně zapojily do vyprávění. Doplňujeme je. Používáme pokud možné stejná slova a spojení jako v prvním vyprávění.

PÍSNÍČKA – Plakal Josef ve studni

Učíme se slova prvních dvou slok a melodii.

OBRÁZKOVÉ KARTIČKY

Kartičky dětem rozdáme, dohlédneme, aby si je dobře uložily do pouzdra. Připomeneme jim, že se budou s rodiči učit z paměti text, který je na rubu kartičky. Příště si budeme vyprávět, co všechno na obrázcích našli.

KRESLENÍ, VYBARVOVÁNÍ aj.

Okopírovali jsme „skládanku“ – Josefa ve studni. Každému dítěti dáme jeden kousek. Pomůžeme mu slepit a připravit tuto malou hru – Josefa mohou do studny spouštět a vytahovat ho.

Každému dítěti dáme jeden okopírovaný obrázek k tomuto příběhu. Děti vybarvují.

Při lepení, vybarvování komentujeme s dětmi to, co kreslí, co znázorňují obrázky.

PÍSNÍČKA – Plakal Josef ve studni

Znovu zazpíváme dva první verše.

MODLITBA

2. hodina

ÚVODNÍ ČÁST

Viz 1. lekce

BIBLICKÝ PŘÍBĚH – opakování

Použijeme názorný materiál z minulé hodiny. Ptáme se dětí na Jákobovu rodinu, na tatínka, na bratry. Připomeneme Barunku a Klárku a její závist.

Josefova pestrá sukně, kterou mu dal tatínek. Co dostaly od rodičů děti?

Připomeneme, jak se Josef vydal na cestu za bratry a ovcemi. Ptáme se dětí na jejich bratry, sestry. Co dělají pro své sourozence?

POHYBOVÁ HRA – SCÉNKA

Můžeme zopakovat vytahování Josefa ze studny.

Dále hrajeme scénku „karavana“. Děti se postaví do zástupu za sebou. Každý položí zezadu ruce na ramena tomu, kdo je před ním. Potom celá „karavana“ pomalu přechází celou místnost. Snaží se vykročit všichni stejnou nohou, dělat stejné kroky. Přichází k nim několik bratrů s Josefem. Vyjednávají s muži z karavany a prodají jim Josefa. Muži z karavany za něho zaplatí 20 stříbrných penízů.

PRÁCE S OBRÁZKOVÝMI KARTIČKAMI

Jako obvykle se děti posadí, položí se své barevné kartičky před sebe. Necháme je vyprávět, co všechno v týdnu na kartičkách našly.

Klademe otázky, které jsou na rubu kartiček.

Necháme je recitovat texty z paměti – „semínka“.

PÍSNÍČKA – Plakal Josef ve studni

SPOLEČNÁ ČINNOST

Dáme dětem k vybarvení různé okopírované obrázky. Dbáme na to, aby každý měl jiný obrázek než minule. Potom každé dítě připevní svůj obrázek na nástěnku – ve sledu příběhu. (Nezapomeňme, že děti mají zatím velmi nedokonalé pojetí času a časového sledu.)

MODLITBA

JOSEF, JEHO BRATŘI A TATÍNEK JÁKOB II.

1. hodina

ÚVODNÍ ČÁST

Viz 1. lekce

VSTUP

Máte dědečka? Kolik je mu roků. Co umí dědeček? Má také syny? Bydlí s ním?...

BIBLICKÝ PŘÍBĚH

Text: 1 Moj 37,31-35; 42. až 46. kapitola

Jákob pláče pro Josefa. Hlad v Kanaanu. Josefovi bratři v Egyptě. Jákobova rodina se stěhuje do Egypta.

Smutný tatínek Jákob

Minule jsme si vyprávěli, jak bratři prodali Josefa do Egypta. A vyprávěli jsme si, jak Pán Bůh dával Josefovi moudrost, aby dobře spravoval egyptskou zemi a připravil ji na dobu neúrody.

Ale co zatím dělal starý Josefův tatínek Jákob? Byl už dědečkem, měl mnoho vnoučat. Když mu ale jeho synové řekli – a to ošklivě lhali – že Josefa sežralo dravé zvíře, byl Jákob strašně smutný. Přišel právě o syna, kterého měl tolik rád.

Bratřím to nebylo jedno, když viděli tatínka tak naříkat. Ale nechtěli se prozradit, nechtěli říct, co udělali – že ho prodali do Egypta. Tak mlčeli, ale pořád museli myslet na to, jak Josefovi ublížili. Jákob zatím vzpomínal na svého Josefa, byl to přece jenom smutný dědeček.

Hlad v zemi

V Egyptě začalo sedm neúrodných roků. Ale i v zemi, kde bydlel Jákob, nastal hlad. Všichni chodili do Egypta nakupovat obilí, které tam měli v zásobě – jak to poradil Josef. Starý Jákob viděl, že už není z čeho vařit a není z čeho péct chleba. Proto řekl svým synům: „Tak už nečekejte a jděte do Egypta. Vždyť tam chodí lidé ze všech zemí nakupovat obilí. Nakupte i vy, co je potřeba, abychom nezemřeli hladem.“ Jeho synové se tedy dali na cestu. Nejmladšího Benjamina ale nevzali s sebou. Otec Jákob ho nechtěl pustit, protože se bál, aby se mu něco nestalo jako Josefovi. Pořád si totiž myslel, že Josefa zežralo dravé zvíře.

Deset bratrů jde do Egypta

Deset Josefových bratrů přišlo do Egypta, kde byl Josef říšským správcem, a kupovalo obilí. Nepoznali Josefa. Měl jiný účes a jiné šaty než dříve.

Josef vidí své bratry, ale nedává se jim poznat. Nezlobí se na ně, že ho prodali jako otroka do Egypta. Pán Bůh ho přece chránil i v té cizí zemi. Ale Josef chce vědět, jestli se už bratři napravili. Ptá se jich, odkud jsou. Když mu řekli, že jsou bratři a že mají doma ještě jedenáctého bratra a starého otce, je Josef rád. To znamená, že tatínek Jákob ještě žije. A že je doma i Benjamin.

Jestlipak jsou moji bratři ještě takoví závistiví? A jestli mají rádi malého Benjamina? říká si Josef. Nezlobí se na ně, ale chce je trochu vyzkoušet. Proto říká, že musejí přivést také nejmladšího bratra Benjamina. Chce vědět, jestli budou bratři nejmladšího Benjamina chránit.

Má přijít i Benjamin

Tatínek Jákob nechtěl Benjamina do Egypta pustit. Ale nakonec bratři řekli, že správce Egypta (my víme, že to byl Josef) jim už nedá obilí, když nepřijde i jejich nejmladší bratr. Jeden z bratrů – Juda – slíbil tatínkovi, že ručí za Benjamina, že ho bude chránit a přivede ho domů. A tak starý Jákob pustil do Egypta i Benjamina.

To byl Josef rád, že ho vidí. Ale neřekl nic. Zase ho nikdo nepoznal. Pak Josef pozval všechny bratry k obědu. Divili se, že sedí vedle sebe od nejstaršího po nejmladšího. Všem se divili. Ale Josef vyzkoušel bratry ještě jednou. Když jim služebníci nasypali do pytlů obilí, přikázal Josef služebníkům, aby do Benjaminova pytle přibalili stříbrný pohár.

Když pak všichni bratři odešli, nechal je jako honit, že ukradli pohár. A že ten, u koho se najde, musí zůstat v Egyptě. Bratři se nebáli rozvázat své pytle s obilím. Nikdo přece nic neukradl. Ale jak byli vyděšení, když služebníci v Benjaminově pytli našli stříbrný pohár. Nenechali Benjamina jít samotného zpátky. Všichni se s ním vrátili a Juda, který slíbil, že bude mít Benjamina na starosti, prosil: „Prosím, pane, nechej si tady mě, ale pust domů Benjamina. Náš tatínek by smutkem zemřel, kdyby se nejmladší syn nevrátil. Ztratil už jednoho syna, Josefa. Prosím, pane, pust Benjamina domů!“

Teď se Josef rozplakal a řekl: „Já jsem Josef. Ještě žije můj tatínek Jákob?“ Všichni byli tak překvapeni, že nemohli nic říct. Ale Josef je objal, políbil a řekl: „Nebojte se! Já vám nic neudělám, i když jste mě prodali do Egypta. Pán Bůh to změnil v dobré. Porotože teď jste si mohli sem přijít pro obilí. Ale prosím, přiveďte také mého tatínka Jákoba. A moji milí bratři, po cestě se nehádejte!“

Když se bratři s velkým nákladem vrátili k Jákobovi a řekli mu, že Josef žije a je správcem v Egyptě, Jákob jim nevěřil, byl už tak dlouho smutný. Ale když viděl, co všechno mu Josef poslal, uvěřil jim.

A tak se starý Jákob se svými jedenácti syny a s celou rodinou a se všemi ovcemi stěhovali do Egypta. Josef jim jel naproti. Když uviděl tatínka, vystoupil z vozu, objal ho a plakal. Ale byl tak rád. Že vidí otce Jákoba a také že jeho bratři mají rádi Benjamina, že už nejsou závistiví.

SCÉNKA

Z domu si přineseme malé pytlíčky s obilím nebo rýží. Pro každé dítě jeden. Zavážeme je. Do jednoho přidáme malý pohárek. Ve scénce vystupují děti jako Josefovi bratři a dvě děti jako služebníci, kteří hledají stříbrný pohár. Dobře si označíme pytlíček, ve kterém je pohárek. Služebník hledá, u koho je pohárek. U koho ho najde, je Benjamin. Pytlíčky potom zase zavážeme a uložíme je na příští sobotu. (Scénku mohou děti zahrát ve svém programu ve sboru před dospělými.)

PÍSNÍČKA – Plakal Josef ve studni

Učíme děti zbývající sloky. Slova písně hezky shrnují příběh.

OBRÁZKOVÉ KARTIČKY

Rozdáme kartičky s barevnými obrázky a připomeneme dětem úkol – naučit se z paměti to, co je na rubu kartiček. Zároveň si mají doma dobře prohlížet obrázky, aby věděly o všem, co je na nich namalováno.

KRESLENÍ, VYBARVOVÁNÍ

Kresby z přílohy jsme v týdnu okopírovali. Teď rozdáme různé kresby dětem (aby neměly všichni stejný obrázek), vyprávíme si, co na obrázcích je. Děti obrázky vybarvují.

PÍSNÍČKA – Plakal Josef ve studni

Ještě jednou si zazpíváme písničku a ukončíme modlitbou.

2. hodina

ÚVODNÍ ČÁST

Viz 1. lekce

BIBLICKÝ PŘÍBĚH – opakování

Připravíme si všechny kresby a obrázky, které máme k příběhu. Seřadíme je v časovém sledu. Dětem ukazujeme obrázky, klademe otázky a spoluvyprávíme příběh: smutný Jákob, hlad v zemi, bratři jdou do Egypta, Josef se ptá na otce a Benjamina, Jákob nechce pustit Benjamina, Juda si ho bere na starost, hostina u Josefa, stříbrný pohár v pytli, všichni bratři prosí za Benjamina, zvláště Juda, Josef se dá poznat, strach bratří, Josef vše odpustil a každého políbil, dobrá zpráva pro Jákoba, Josef se setkává s tatínkem.

POHYBOVÁ HRA – SCÉNKA

1. Josef pozval bratry na oběd. Benjamin dostává nejlepší jídlo. Děti skutečně jedí. Přitom může hrát tichá hudba. Vyprávíme, co si asi myslí Josef, co si asi myslí bratři. (Jestlipak se už mají rádi? Závídí moji bratři Benjaminovi,

že má nejlepší jídlo? Jak ten pán ví, kdo je nejstarší, že nás tak posadil? A proč nás tak hostí? Kdyby nás tak viděl tatínek!)

2. Zopakujeme scénku z minulé hodiny – v Benjaminově pytlíčku s obilím našli pohárek! Benjamin bude zase někdo jiný.
3. Scénky lze vytvořit i z jiných momentů příběhu: setkání Josefa a Jákoba; Juda prosí za Benjamina aj.

PRÁCE S OBRÁZKOVÝMI KARTIČKAMI

Děti si vyndají z pouzder barevné kartičky. Položí si je před sebe, ukazují a vyprávějí (s eventuelní pomocí učitelových otázek), co všechno je na obrázku.

Vyzkoušíme text z paměti – „semínko“.

Potom klademe otázky, které srovnávají oba obrázky. Tyto otázky jsou určeny hlavně starším dětem ve třídě.

Klademe také otázky napsané na rubu kartiček.

PÍSNÍČKA Plakal Josef ve studni

Můžeme také nechat děti recitovat text písničky jako báseň.

SPOLEČNÁ ČINNOST

Tato druhá lekce o Josefovi by měla vyvrcholit myšlenkou smíření, pokoje a radosti. Každému dítěti můžeme dát obrázek jednoho z deseti bratrů. „Ty jsi Ruben, ty jsi Gád...“ Dítě jde a připevní svůj obrázek na nástěnku. Přitom říká stejnou větu: „Ruben už nezávidí Josefovi. (A Josef se na nikoho nezlobí.)“ „Gád už nezávidí...“

Místo obrázků bratrů můžeme dát každému dítěti kruhový obrázek, na kterém Josef líbá bratry. Každé dítě vybarví tento obrázek. Mohou si stoupnout do kruhu a každé řekne za sebe – svým jménem. „Verunka nikomu nezávidí a na nikoho se nezlobí.“

Podobně lze použít i obrázek čtyř dětí, které se drží kolem ramen. Děti přitom sborově říkají verš Ef 4,32.

MODLITBA

6. lekce

MOJŽÍŠ A JEHO RODINA

1. hodina

ÚVODNÍ ČÁST

Viz 1. lekce

VSTUP

Vyprávíme si o rodinách jednotlivých dětí. Kdo bydlí u vás doma? Tatínek, maminka, dědeček... Jak se jmenují jednotliví sourozenci. Dětem klademe otázky, aby mohly jmenovat všechny členy rodiny. Jejich odpovědi nenápadně opakujeme, aby si i ostatní děti zapamatovaly, jak se jmenují sourozenci ostatních.

BIBLICKÝ PŘÍBĚH

Text: 2 Moj 1. kap., 2,1-10

Narození a výchova Mojžíše

Tatínek Amram a malý Aron

Tatínek Amram se vrací z práce domů. Má moc těžkou práci. Když ho na cestě vidí jeho malý chlapec Aron, utíká mu naproti. Tatínek mu dá ruku a jdou domů spolu. Aron má teprve 3 roky (kdo z vás má 3 roky? – ukázat na prstech). Ví, že tatínek je z práce moc unavený. Ale je přece jenom ještě malý a tak neví všechno, jak v práci tatínka bijí hlídači, aby více pracoval, že musí vyrábět cihly a stavět město, jak to poručil král – faraó.

Tatínek mu někdy vypráví, že už pradědeček Josef bydlel tady v Egyptě a všichni si ho vážili. Vážili si taky Jáкова, který se sem přistěhoval s celou rodinou. Ale tenhle faraó už nic neví o Josefovi. Teď musí všichni z Jákovovy rodiny těžce pracovat. A navíc je tenhle faraó zlý. Když se v některé rodině narodí chlapeček, vojáci jim ho mají vzít.

Tak to všechno ani malý Aron neví. Jde s tatínkem. Tatínek má takovou velkou, silnou ruku a tou drží malou Aronovu ručičku. S tatínkem se Aron nebojí.

Maminka Jochebed a malá Miriam

Doma je čeká maminka Jochebed. A taky Aronova starší sestra Miriam. Často se stará o mladšího bratra Arona. A teď budou mít zase miminko. Maminka Jochebed jí to říkala. Jenomže když to bude chlapeček, faraonovi vojáci ho budou chtít sebrat!

Narození Mojžíše

A opravdu se narodil chlapeček. „Nikdy jsem neviděla tak hezké miminko,“ říká s láskou maminka. „Ani já ne,“ říká tatínek. „Já taky ne,“ dívá se na chlapečka Miriam. „Líbí se mi,“ říká Aron.

Ale co když pro chlapečka přijdou vojáci?

Tatínek Amram vezme maminku kolem ramen a říká: „Pán Bůh na nebi nám může pomoci, abychom našeho krásného chlapečka mohli schovat. Bude to naše tajemství, děti.“

Miriam a Aron mají široce otevřené oči a přikyvuji. Ano, bude to jejich tajemství. Pán Bůh určitě chlapečka ochrání a on zůstane u nich. Je přece jejich!

A tak se všichni snažili, aby miminko neviděli ani neslyšeli faraonovi vojáci. Chlapeček byl hezký a rostl. Měl už tři měsíce a už se ho nedalo dobře schovat.

Co udělá maminka?

Co udělá maminka? Kam dá malého chlapečka? Maminka Jochebed přinesla třtinové pruty a upletla malý košíček. Vymazala ho smolou, aby mezi proutky neprotékala voda. Svého malého, hezkého chlapečka položila do košíku. S Miriam potom šly k velké řece Nilu. Na břehu bylo rákosí. Tam mezi rákosí košíček s chlapečkem položila. Sestřička Miriam zůstala stát kousek dál a dívala se, co se stane s košíčkem. Modlila se, aby Pán Bůh chlapečka chránil.

Uslyšela, že někdo jde k vodě. Byla to faraonova dcera a její dívky. Princezna se šla umývat do řeky. Co to je v rákosí u břehu? Nějaká krabička? Služebné jí košík přinesly. Když princezna košík odkryla, uviděla vevnitř malého, hezkého chlapečka. Plakal. Bylo jí ho líto. Poznala, že je od Izraelců. Rozhlížela se kolem.

To už k princezně přišla malá Miriam. „Mám vám zavolat nějakou ženu z Izraele, aby dítě krmila?“ „Ano, jdi!“ Miriam utíkala domů, jak nejrychleji mohla, a přivedla maminku Jochebed. Princezna jí světila chlapce. Dala mu jméno Mojžíš.

Princezna řekla Jochebed: „Dobře mi o toho chlapce pečuj a až vyroste, přivedeš mi ho.“

A tak Mojžíš zůstal u svého tatínka a maminky. Teď už ho nemuseli schovávat, aby ho nikdo neslyšel, když plakal nebo se smál. Maminka mu vyprávěla, že Pán Bůh je jednou všechny vyvede z téhle země, kde musí všichni Izraelci tak těžce pracovat a kde jim faraó nedovolí sloužit Pánu Bohu. Jochebed věděla, že Mojžíš u nich doma nezůstane pořád. Proto ho musí co nejdříve naučit, než od nich odejde.

I tatínek Amram, sestra Miriam a malý bratr Aron byli moc rádi, že mají Mojžíše alespoň na nějakou dobu doma. Pán Bůh jim ho přece ochránil!

Když už byl z Mojžíše velký chlapec, maminka ho zavedla k princezně, k faraonově dceři do královského paláce. Tak se tenkrát s princeznou u řeky Nilu domluvily.

POHYBOVÁ HRA

Polovina dětí jde řezat pruty na pletení košíčků. Sednou si na bobek, levou rukou nahoře drží stvol, pravou dole řezou. Pruty „jako“ nosí na hromadu. Druhá část „jako“ plete košíky. (Dětská obrazotvornost dovolí dělat věci „jako“.)

ZPRACOVÁNÍ PŘÍBĚHU

Opakujeme příběh a používáme přitom názorný materiál. Pomáháme dětem, aby samy opakovaly přímou řeč osob z příběhu. Tak vyprávíme příběh společně s dětmi znovu.

Protože v tomto pololetí stále mluvíme o domově a vztazích v rodině, můžeme se tentokrát ptát, co všechno dělají maminky, co všechno dělají tatínkové, co dělají sourozenci. (Maminka dělá dobrý oběd, připraví nám vždycky čistou postýlku, stará se o nás, když jsme nemocní, když jsme unavení, uloží nás do postele. Tatínek pracuje, aby maminka mě-

la peníze na jídlo, tatínek nám taky kupuje hračky, tatínek s maminkou nakupují v samoobsluze. Maminka nás pohladí, pomodlíme se a jdeme spát. Starší bratr je s námi, když tatínek a maminka nejsou doma...)

Je dobré, když si s rodiči napřed domluvíme, aby v sobotu dali dětem fotografii jejich rodiny. Dítě pak má před sebou tuto fotografii, necháme ho vyprávět nebo mu pomáháme otázkami. To je velmi cenné i pro učitele, protože poznává svět jednotlivých dětí.

PÍSNÍČKA – Spinkej, broučku

OBRÁZKOVÉ KARTIČKY

K příběhu o Mojžíšovi rozdáme dětem obrázkové kartičky jako obvykle a dohlédneme, aby si je uložily do pouzder. Připomeneme, že se doma mají učit text na rubu a dobře si obrázky prohlížet.

KRESLENÍ, VYBARVOVÁNÍ

Děti vybarvují obrázky: rodina Amrama a Jochebed, jejich děti; voda s košíčkem...

PÍSNÍČKA – Spinkej, broučku

Písničku můžeme mít nazpívanou na kazetě s doprovodem. O nahrání a nazpívání můžeme požádat mládež.

MODLITBA

2. hodina

ÚVODNÍ ČÁST

Viz 1. lekci

BIBLICKÝ PŘÍBĚH – opakování

Vybereme mezi dětmi hlavní postavy příběhu – jak se děti přihlásí. Kdo chce být tatínek Amram, kdo bude maminka Jochebed...? Klademe jim otázky, které jsou formou opakování příběhu. Např.: „Máš, Arone, sestru? Jak se jmenuje? Kolik je ti roků, Arone?“ „Miriam, byla jsi tenkrát s maminkou u Nilu, když maminka položila do rákosí košíček s Mojžíšem? Ano? Tak nám o tom něco řekni. Jaká byla princezna? Bála ses jí...?“

Můžeme také vyprávět „popletený příběh“. Domluvíme se s dětmi, že když učitel udělá ve vyprávění chybu, zvednou ruce (nebo zavolají „ne“). Vyprávíte část příběhu, kde uvedete výrazně odlišné detaily. Např. „Jochebed udělala papírovou krabičku. .. Košíček natřela barvou... Miriam s ní k Nilu nešla...“

POHYBOVÁ HRA

Princezna se šla k Nilu umýt. Když jdete k vodě, taky tam plavete. Všichni tam plavou, že? Budeme teď plavat – děláme tempa rukama.

OBRÁZKOVÉ KARTIČKY

Vyzkoušíme „semínka“. Ptáme se dětí, co se jim na obrázcích líbí. Necháme je znovu se dívat na kartičky a vyprávět.

SCÉNKA, DIALOGY

Děti, které při opakování nepředstavovaly žádnou postavu z příběhu, vybereme na scénku „u Nilu“: Jochebed, Miriam, princezna, její dívky, eventuálně Amram a malý Aron čekají doma. Možná, že několik děvčátek bude chtít hrát princeznu.

PÍSNÍČKA – Spinkej, broučku

SPOLEČNÁ ČINNOST

Pokud je to možné, vyrobíme, upleteme košíčky. Je možno udělat také kolíčky ze skořápky vlašského ořechu (viz příloha).

Jiná možnost: Učitel nakreslí na tabuli nebo na velký papír na tabuli dům s mnoha dostatečně velkými okny. Každé dítě připevní fotografii své rodiny do jednoho okna. Do oken mohou děti nakreslit i květiny.

Další možnost: Každému dítěti dáme okopírovaný domek (viz příloha). Okno se vystřihne (aby se dalo otvírat), podlepejí a do něho dítě vlepí fotografii rodiny.

MODLITBA

několik kroků. U magnetofonu může stát nějaká figurka nebo obrázek pastýře, dospělého... Děti sedí v řadě vedle sebe, čelem k magnetofonu. Kdo pozná, že to říká jeho tatínek nebo maminka, utíká k magnetofonu. Jde o to „poznat po hlase“.

OBRÁZKOVÉ KARTIČKY

Necháme děti recitovat z paměti text z kartiček, který se měly naučit, a klademe jim otázky, týkající se detailů na kartičkách.

Chtěly byste být na chvíli ovečkami? A kdyby byl pastýřem Pán Ježíš, šly byste za ním? Jaký pastýř je Pán Ježíš? Bojí se ho ovečky? Co asi udělá Pán Ježíš s ovečkou, která spadla mezi skály a celá se podřela, možná si zlomila nožky?

PÍSNÍČKA – Ovečka tvá malá volá

SPOLEČNÁ ČINNOST

Máme s sebou obvazy aj. Děti ošetřují poraněnou ovečku, zpevní jí zlomenou nožku. Čistí a ovazují rány zraněnému kamarádovi. Učíme děti soucítit se slabými, umět rychle pomoci, zachránit.

Děti vybarví obrázek pastýře a ovečky, učitel jim pomůže spojit je lepidlem se stužkou. Je to malá záložka do knihy, kterou každé dítě někomu daruje. V kroužku si povídáme, komu ji kdo dá (pošle nemocnému dítěti, zanesou některé tetičce, dá učiteli nebo jinému dítěti...)

MODLITBA

8. lekce

NARODIL SE PÁN JEŽÍŠ

1. hodina

ÚVODNÍ ČÁST

Viz 1. lekce

VSTUP

O důvěře. Máte dobré kamarády? Určitě ano. Koho?... Někdo je asi váš nejlepší kamarád, že? Řekněte si teď každý potichu, aby to nikdo neslyšel, jak se jmenuje váš nejlepší kamarád. A proč je to nejlepší kamarád?... Dobrému kamarádovi věříme. On nám říká pravdu, nezklame nás.

BIBLICKÝ PŘÍBĚH

Text: Luk 1,26-38; 2,1-40

Narození Pána Ježíše. Josef se stará o Marii. Josef a Marie se starají o malého Ježíše. Pastýři. Simeon a Anna

Když nevěří mně, pošlu jim svého Syna

Lidé kdysi důvěřovali Pánu Bohu. Věděli, že mu můžou věřit, že říká pravdu. Ale pak jim někdo zlý špatně poradil, že Bohu věřit nemají. Pánu Bohu to tedy bylo moc líto. Ale co mohl dělat? Řekl lidem: „Já vás stejně mám rád. A když jste přestali věřit mně, pošlu vám z nebe na zem svého Syna. Snad alespoň jemu budete věřit.“

Pán Bůh to slíbil a on vždycky splní, co slíbí. Opravdu z nebe od Boha přišel Ježíš. Pán Ježíš byl z nebe, od Boha, ale narodil se u lidí.

Jak se jmenuje vaše maminka a tatínek? Jak si říkají?... V městě Nazaretě žil Josef a Marie. Marie byla mladá žena. Jednou k ní přišel posel od Pána Boha a řekl jí: „Marie, Pán Bůh slíbil, že pošle na zem někoho z nebe, aby mu lidé mohli věřit. Marie, je to krásné, ten, kdo přijde z nebe, se narodí právě u vás. Bude to tvůj syn!“

Marie byla překvapená i radostná a nevěděla, co má honem říct. „Ale jak se to všechno stane?“ „Neboj se, Marie, tvůj Syn je poslaný od Boha a pomůže všem lidem. Když mu budou věřit. Protože on bude dobrý přítel lidí.“ Anděl odešel. Marie byla šťastná. I s Josefem se těšili na dítě, které se jim narodí.

Jednoho dne se u nich v Nazaretě na náměstí objevil císařský posel. Četl vzkaz od císaře Augusta, že si císař chce spočítat, kolik lidí žije v jeho zemi. A že každý se musí jít zapsat tam, kde se narodil, odkud je.

Sčítání lidí a cesta do Betléma

(Z kterého města jste, kde jste se narodili, kde bydlíte...?) Josef a Marie bydleli v Nazaretě, ale byli vlastně z Betléma. To znamená, že na příkaz císaře musejí teď jít dlouhou cestou do Betléma, aby se tam zapsali.

Josef měl starost, jak Marie zvládne takovou dlouhou cestu na oslíku, když čeká dítě a je dost unavená. Přitom pořád svítí sluníčko a je moc horko. Josef se stará o Marii: „Nebude ti vadit taková dlouhá cesta, Marie?“ Ale Marie odpovídala: „Neboj se, Josefe. To dítě chrání Pán Bůh!“ A tak se vydali na cestu do Betléma.

Přišli do městečka večer. Oslík byl už taky unavený, a co teprve Marie a Josef! Jenže kde je teď večer ubytují? Všude je plno hostů, kteří se taky přišli zapsat. Ale ubytovna už byla obsazená. Až v jednom domku zůstali.

„Narodil se vám dnes Spasitel“

Právě v tu noc se Marii narodil malý chlapec, Ježíš. Protože nebylo jinde místo, zabalila ho do plenek a položila do jeslí. Ten malý chlapec byl poslaný od Pána Boha. Ale nikdo v Betlémě to zatím nevěděl, jen Josef a Marie. Pak se stalo něco zvláštního.

Andělé, pastýři a mudrci

Taková velká věc totiž nemohla zůstat tajemstvím. Když někdo přijde z nebe, musí se to dovědět plno lidí! Blízko Betléma byly louky, kde se pásly ovečky. Na pastvinách v noci také spaly a hřály se spolu ve stádu. U ohně seděli jejich pastýři. Noc byla tichá, bylo slyšet jen praskání ohně. Najednou bylo vidět velké světlo. Přicházelo shora, z oblohy. A v té tiché noci zároveň slyšeli nějaký slabounký zpěv. Kdo by teď v noci zpíval? Ale opravdu, někdo zpívá!

Najednou se před nimi postavil muž v bílém oblečení. To je přece anděl! Anděl je moc šťastný a říká vyděšeným pastýřům: „Nebojte se! Já mám pro vás dobrou zprávu. Dnes v noci se tady v Betlémě narodil ten, koho Pán Bůh slíbil poslat z nebe! Až vyrostete, pomůže zachránit všechny lidi!“ A anděl odešel. Bylo zase vidět jen to světlo, jako velkou hvězdu, a bylo slyšet zpěv. To zpívali andělé: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem!“ Tak krásný zpěv ještě pastýři neslyšeli. Dívali se na ozářené nebe a mysleli, že se jim to snad jen zdá.

Ale ne, nezdá! Všichni toho anděla viděli na vlastní oči. Tak honem vstali a šli do městečka Betléma. Opravdu je tam našli: Marii a dítě a Josefa. No, řekněte, co byste dělali, kdybyste tam byli? Asi to, co udělali pastýři. Poklonili se. Protože přišel na zem ten, koho poslal Pán Bůh z nebe.

A potom přišli ještě moudří a bohatí muži z daleké země. I oni se poklonili malému Ježíši, kterého poslal Pán Bůh. A dali mu dary. Vždyť ho už dávno čekali!

POHYBOVÁ HRA – Sčítání lidu

Máme připravené archy se širokými linkami. Děti postupně přistupují k „úřednímu stolu“, řeknou, z kterého města jsou, a podepíší se. Když neumějí psát, ruku jim vede učitel. Potom dáme někomu spočítat všechny zapsané na archu. Prohlásíme, kolik lidí přišlo na sčítání lidu.

ZPRACOVÁNÍ PŘÍBĚHU

Použijeme flanelové nebo jiné figurky a znovu vyprávíme příběh. Tentokrát s pomocí dětí. Používáme přímou řeč: anděl mluví s Marií, Josef v Betlémě proti o nocleh, anděl mluví s pastýři.

PÍSNÍČKA – Kampak to spěcháte, pastýřové?

OBRÁZKOVÉ KARTIČKY

Každému dítěti hezky, pomalu předložíme jeho kartičky. Necháme je chvíli se dívat na obrázky. Připomeneme jim, že si kartičky mohou prohlížet doma celý týden. A že vzadu je něco hezkého napsáno.

KRESLENÍ, VYBARVOVÁNÍ

Děti vybarvují okopírované obrázky – jesle, pastýře...

PÍSNÍČKA

Zopakujeme si alespoň jeden verš nové písně. Pokud možno, zajistíme si hudební doprovod, eventuálně nahrávku na kazetě.

MODLITBA

2. hodina

ÚVODNÍ ČÁST

Viz 1. lekci

BIBLICKÝ PŘÍBĚH – dokončení a opakování

Ve sboru je mládež, děti, tatínkové, maminky a taky starší strýčkové a tetičky. Jak se pozná, že je někdo starý?... Vrásky, špatně chodí, neslyší, málo vidí, má šedivé vlasy, je slabý, nemocný, nemůže pracovat...

Ve sboru, v jeruzalémském chrámě byl takový starý strýček a stará tetička. Byl to Simeon a Anna. Taky věděli, že Pán Bůh slíbil, že pošle lidem Ježíše z nebe. Simeon a Anna se na něho moc těšili. Věřili, že nezemrou, dokud ho neuvidí. A opravdu se to stalo. Josef a Marie přinesli do chrámu maličkého Ježíše. Simeon řekl: „Pane Bože, teď už já, tvůj starý služebník, mohu zemřít. Vždyť jsem se už toho dožil a na vlastní oči vidím, že jsi nám poslal Ježíše. Děkuji ti za to!“

Jaké sliby Pán Bůh splnil (opakování z předchozích příběhů)?

- že pošle svého Syna z nebe, a on se narodí u lidí,
- že už nebude potopa,
- že se Abrahamovi a Sáře narodí Izák,
- že dá Abrahamovi zemi...

POHYBOVÁ HRA S PÍSNÍ

Vytvoříme s dětmi kruh, všichni se držíme za ruce, točíme se a zpíváme píseň: „Kampak to spěcháte, pastýřové?“

Varianta: 2 skupiny stojí (sedí) proti sobě a v písni si odpovídají.

PRÁCE S KARTIČKAMI

Vyzkoušíme „semínka“. Děti mohou text říct nakonec také sborově. Pak si všichni položí kartičky před sebe. Necháme malé děti vyprávět a ukazovat na obrázcích, co všechno na nich v týdnu našly. Klademe otázky, které jsou napsané vzadu na kartičkách.

SCÉNKA – DIALOGY

Krátce dětem připomeneme:

- rozhovor anděla s Marií,
- cestu Josefa a Marie do Betléma,
- rozhovor anděla s pastýři u Betléma.

Vybereme děti pro rozhovory:

anděla s Marií,

Josefa a Marie,

anděla a pastýřů.

Dětem vždy krátce připomeneme, o co v rozhovoru jde, a každé dvojici uděláme úvod, popíšeme scénu. Snažíme se přizpůsobit prostředí, rozmístění předmětů.

SPOLEČNÁ ČINNOST

Moudří a bohatí mužové z daleké země přinesli Spasiteli dary. Kdybyste bydleli v Betlémě, co byste mu přinesli vy? Kájo, co bys asi přinesl malému Ježíši? Verunko, jaký dárek bys mu přinesla?

Popovídáme se všemi dětmi o tom, co by daly Spasiteli. Měl bys na to dost peněz? Unesl bys to...?

Potom je pozveme k podlouhlé, široké tabuli nebo desce potažené kreslícím papírem. Každé dítě kreslí, co by Ježíši přineslo.

MODLITBA

KDE BYDLEL PÁN JEŽÍŠ?

1. hodina

ÚVODNÍ ČÁST

Viz 1. lekci

VSTUP

Čím jezdíte na prázdniny, k babičce, do školy, do města...? Už jste se někdy stěhovali? Do čeho se nakládá nábytek a všechny věci, když se někdo stěhuje?

BIBLICKÝ PŘÍBĚH

Text: Luk 2, Mat 2, Mat 21,17, Luk 19

Pán Ježíš se často stěhuje a dělá mnoho návštěv, je jenom host

Stěhování

Pán Ježíš a jeho rodiče Josef a Marie se několikrát stěhovali. Neměli žádný stěhovací vůz, jenom oslíka. Ale protože byli chudí a měli málo věcí, tak šlo to stěhování snadno.

Nejdříve vlastně přišel Spasitel z nebe na zem. Potom se stěhoval z Betléma do Egypta. A pak z Egypta do Nazareta. V Nazaretě bydlel Pán Ježíš až do 30 roků. S Josefem pracoval v tesařské dílně. Jistě byste taky měli rádi židli nebo poličku, kterou vyrobil Pán Ježíš v dílně tesaře Josefa.

Host a poutník, který pomáhal

Ale kde bydlel Pán Ježíš potom, když už nepracoval s tatínkem, ale chodil s 12 chlapci – učedníky? To už nebydlel v Nazaretě.

Někdy přišel k mamince, ale jinak pořád putoval. Chodil na návštěvy k nemocným. A taky chodil do Betánie k Lazarovi, Marii a Martě. Do Betánie chodil moc rád, vždycky si tam odpočinul. Ale jinak měl hodně práce. Tolik nemocných ho zvalo k sobě, tolik smutných lidí chtělo s ním mluvit! Chodily za ním děti, malí chlapci i holčičky. A Pán Ježíš si s nimi vyprávěl. Potom šel zase s učedníky dál.

I učedníci pořád putovali

A tak byl Pán Ježíš pořád na cestách, neměl ani svou střechu nad hlavou. A ti, kdo chtěl chodit s Pánem Ježíšem – jako třeba jeho učedníci – to měli podobné. Hodně cestovali – ale jen pěšky nebo někdy na oslíku. Byli dost chudí, ale navštívili s Pánem Ježíšem hodně lidí, přišli do mnoha vesnic a měst. A on všude léčil nemocné lidi, křísil ty, kdo umřeli, a všem pomáhal.

Když Pán Ježíš řekl Janovi a Jakubovi nebo jiným chlapcům, aby šli s ním, oni hned šli. Ale to se vraceli domů k maminkám už jenom občas. Jinak byli pořád na cestách.

V Božím domě

Pán Ježíš rád chodil ještě do jednoho domu, říká se mu dům Boží. Tam kde se Pánu Bohu zpívá, kde se modlí a učí z Bible. Bylo mu tam dobře.

POHYBOVÁ HRA

Napodobujeme pohyby, které se dělají při tesařské práci: řezání, hoblování, stloukání...

ZPRACOVÁNÍ PŘÍBĚHU

Dnes použijeme oslíka (z falnelografu), ukážeme dětem obrázky, jak asi vypadaly domy v Nazaretě. Použijeme flanelové nebo jiné figurky a o každé řekneme, kde se setkala s Pánem Ježíšem.

Několikrát opakujeme místní a vlastní jména z dnešní látky: Betlém, Egypt, Nazaret, Betánie; Lazar, Marta, Marie. Není jich tolik proto, aby si děti všechna jména a názvy zapamatovaly, ale aby cítily, že Pán Ježíš navštívil mnoho míst a mnoho lidí.

Pán Ježíš chodil rád do Božího domu, do modlitebny. Dnes si potichoučku prohlédneme naši modlitebnu. Všichni teď studují Bibli, ale my si půjdeme prohlédnout, jak vypadá Boží dům v našem městě. Předem krátce dětem řekněme, kudy půjdeme, a během „prohlídky“ je občas tiše upozorníme, čeho si mají všimnout a k čemu to je (kazatelna, křtitelnice, varhany...). Když se vrátíme do školky, ptáme se dětí, co si pamatují. Co jiného ještě viděly, o čem jsme nemluvili?

PÍSNÍČKA – Ježíš má rád všechny děti

OBRÁZKOVÉ KARTIČKY

Jako vždy je dětem rozdáme jako materiál pro doma.

VÝTVARNÁ PRÁCE

Každému dítěti dáme okopírovaný nákres domku. Každé dítě může na něm nakreslit dveře a okna jinými barvami. Pomůžeme jim ho rozstříhat a slepit. Pak vytvoříme společně městečko, v jakém asi bydlel Pán Ježíš.

MODLITBA

2. hodina.

ÚVODNÍ ČÁST

Viz 2. lekce

BIBLICKÝ PŘÍBĚH

Klademe dětem otázky týkající se bydlení Pána Ježíše na zemi. Připomeneme si, jak se stěhoval, kde všude s rodiči bydleli, jak pracoval jako tesař v Nazaretě. Později chodil za lidmi, navštěvoval je, pomáhal jim, uzdravoval je, vyprávěl si s dětmi.

Ze sbírky flanelografu a dalších obrázků opět vybereme oslíka, který pomáhal stěhovat, obrázky domů v Orientu, postavu Marty, Marie, Lazara.

Co děláte, děti, když vás navštíví babička? Dají pusku, podají bačkory, sednou si vedle ní na gauč... Představte si, co byste dělaly, kdyby k vám přišel Pán Ježíš. Někdo by zazvonil, maminka by šla otevřít a vy byste slyšeli, jak volá: „Pane Ježíši, ty jsi k nám přece přišel! Pojď dál!“ Co byste dělali vy?

Co byste ukázali Pánu Ježíši ve svém pokojíčku? Co by se mu u vás určitě líbilo? Daly byste mu něco? Nebo byste mu šly honem něco koupit? Co byste koupily? Máte na to peníze? Z čeho by měl Pán Ježíš radost?

PÍSNÍČKA – Ježíš má rád všechny děti světa

PRÁCE S OBRÁZKOVÝMI KARTIČKAMI

Děti mají obrázky na stole před sebou. Necháme je chvíli přemýšlet a pak se ptáme, co vidí na obrázcích, co se jim nejvíce líbí. Vyzkoušíme je z textu, který se doma učily z paměti.

SPOLEČNÁ ČINNOST

Na tabuli nebo velkém papíru napnutém na desce děti společně kreslí – každý svou kresbu: dům v Nazaretě, dům v Betánii; to, co viděly minulou sobotu při „prohlídce“ sboru... Dětem stručně připomeneme detaily ke kresbám, pro které se rozhodly.

Na závěr společně všichni prohlížejí jednotlivé kresby a učitel vysvětluje, co je na nich. Každá kresba je nějak důležitá.

MODLITBA

DVANÁCTILETÝ JEŽÍŠ V CHRÁMĚ

1. hodina

ÚVODNÍ ČÁST

Viz 1. lekci

VSTUP

Už k vám někdo přijel na návštěvu na několik dní – z jiného města? Možná jste ho ani neznali, nebyl příbuzný. Děti vzpomínají...

BIBLICKÝ PŘÍBĚH

Luk 2,41-52; Jan 14, 1-3; Zjev 21,1-4; 21,21a

Pán Ježíš přišel z nebeské rodiny. Chodil rád do Božího domu na zemi. Zve nás k sobě do nebe. Přijde pro nás. Potom budou obě rodiny spolu – nebeská i zemská.

Pán Ježíš přišel z nebeské rodiny

V nebi je velká nebeská rodina. Je tam mnoho andělů a Pán Bůh. Byl s nimi i Pán Ježíš. Ale potom ho Pán Bůh poslal sem na zem k nám. Přišel z nebeské rodiny navštívit naši zemskou rodinu. (Tak jako někdo z jiné rodiny a z jiného města přijede k vám domů na návštěvu.) A zůstal tady hodně roků.

Znal Pána Boha a rád chodil do jeho domu

Pán Bůh bydlí v nebi, ale na zemi má taky vždycky svůj dům. Protože Pán Ježíš znal Pána Boha, chodil rád do jeho domu, do Božího domu. Tak se jednou stalo, že všichni z Nazareta šli do chrámu, do Božího domu. Ježíš měl už 12 let, a tak mohl jít taky. Bylo to veselé cestování. Po cestě zpívali a hráli si s ostatními chlapci, kteří taky šli do města Jeruzaléma, do toho Božího domu. Přes den ušli kus cesty, na noc se uložili a přespali. A pak šli zas dál. Bylo tam dost větších chlapců. Když došli do Jeruzaléma, do Božího domu, Ježíši se tam moc líbilo. A potom se zase vydali všichni zpátky domů. Josef a Marie neměli sice Ježíše u sebe, ale nebáli se o něho. Jistě je někde v průvodu s příbuznými nebo s jinými chlapci. Ale po dvou dnech cesty zjistili, že Ježíš nikde není. To se tedy moc lekli. Hned se vrátili zpátky až do Jeruzaléma a všude ho hledali. Až ho našli v chrámě. Vyprávěl tam dospělým lidem o Pánu Bohu. Tatínek a maminka byli rádi, že ho našli, ale taky se ho ptali, proč je tak vylekal, proč nešel s nimi.

Pán Bůh má na zemi svůj dům

„Vy jste mě hledali? Vy jste nevěděli, že musím být tam, kde jde o věci Pána Boha? Rád o něm mluvím, protože ho dobře znám.“ Ale hned šel s Josefem a Marií, vždycky je poslouchal a pomáhal jim.

POHYBOVÁ HRA

Táboření poutníků. Vytvoříme zástup dětí (asi po dvou za sebou). Zástup jde. Večer se uloží ke spánku – děti si sednou na bobek, dají hlavičky dolů, zavřou oči. Ráno zase vstanou a pokračují všichni dál. Cestou mohou zpívat píseň: Všechno dobré je v domě otcovském. Nebo je někdo „potká“ a ptá se: „Kam jdete, poutníčci?“ Každý odpovídá.

ZPRACOVÁNÍ PŘÍBĚHU

Pán Bůh má na zemi svůj dům.

Kolik lidí šlo do chrámu (do velkého sboru) v Jeruzalémě? Kolik roků měl Ježíš, když šel také s rodiči? Těšil se malý Ježíš do chrámu? Proč?

Vrátil se Ježíš s celým průvodem do Nazareta? Kde ho našel Josef s Marií? Co tam Ježíš dělal?

Bála by se maminka, kdyby ses jí ztratil? Už musela maminka někoho z vás nechat vyvolat rozhlasem v obchodním domě nebo jinde, protože nevěděla, kde jste? Ježíš byl už starší, než vy, ale Josef s Marií ho měli moc rádi a báli se o něj.

Pokud máme pohlednici nebo plákát s obrazem současného města Jeruzaléma, podrobně si ho s dětmi prohlédneme.

Široce můžeme rozvést také téma: sbor = Boží dům.

Pomůžeme dětem připomenout si, jak šly někdy s rodiči do sboru společně s mnoha strýčky a tetičkami.

PÍSNÍČKA – Všechno dobré je (nebo Až se Pán náš na zem vrátí)

OBRÁZKOVÉ KARTIČKY

rozdáme a zadáme dětem úkol.

KRESLENÍ, VYBARVOVÁNÍ

Děti vybarví obrázek průvodu, který jde do jeruzalémského chrámu.

Pokud nám zbude čas, zazpíváme ještě jednou písničku.

MODLITBA

2. hodina

ÚVODNÍ ČÁST

Viz 1. lekci

BIBLICKÝ PŘÍBĚH – opakování a dokončení

Pán Ježíš chce, aby se lidé ze země setkali s rodinou v nebi.

Odkud přišel Pán Ježíš k nám na zem? Kde byl předtím? Kdo všechno bydlí v nebi? Má nebeská rodina ráda lidi?

(Andělé někdy přijdou lidem poradit nebo pomoci. Pán Bůh je posílá za lidmi.)

Jste rádi, když je večer celá vaše rodina doma? Zvláště, když venku není hezky?

Pán Ježíš chce, abychom jednou byli u něho v nebi, všichni spolu, i s anděly a s ním. On zná nebeskou rodinu – Pána Boha i anděly. Ale přišel za námi, aby nám vyprávěl, jaké to v nebi je, že nám tam připraví místo, že nás tam potom vezme.

To bude velké stěhování! Ale ne se stěhovacím vozem! Andělé zatroubí na trubky, Pán Ježíš vezme lidi na oblak a řekne: „Pojďte k nám domů!“ a spolu s anděly z nebeské rodiny nás přestěhuje k sobě do nového Jeruzaléma. Nemusíte mít nic s sebou, nemusíte tam stěhovat nábytek. Všechno tam je a moc krásné.

Ale v nebi u velké brány do nebeského Jeruzaléma se vás budou něco ptát. Zeptají se, jestli jste Ježíšovi přátelé. Jenom na to se budou ptát u perlové brány, kterou se vstupuje do nebeského města. „Jste Ježíšovi přátelé?“

POHYBOVÁ HRA

V Betlémě andělé zpívali. Až přijdou s Pánem Ježíšem pro zachráněné lidi, budou troubit na trubky. Máme opravdové trubky nebo improvizované nástroje, nebo má nástroj jen učitel a děti jen „jako“ hrají na trubky, pohybují prsty...

OBRÁZKOVÉ KARTIČKY

Boží dům na zemi. Byl tam malý dvanáctiletý Ježíš. I my chodíme do Božího domu...

Jaké to bude v nebi? Nikdo nebude nemocný, neumře, nikdo nebude zlý... Bude tam celá nebeská rodina, kterou Pán Ježíš spojil, protože přišel za námi. Chce, abychom potom my přišli k němu. Čeká na nás.

SCÉNKA – DIALOGY

Perlová brána nebeského Jeruzaléma. U ní stojí dvě děti. K bráně přichází zástup – jeden po druhém. Děti u brány se každého zeptají: „Opravdu se znáš s Pánem Ježíšem?“ „Ano, znám se s Pánem Ježíšem, my jsme přátelé.“ Potom ho pustí dovnitř.

SPOLEČNÁ PRÁCE

Na podlouhlé tabuli nebo kreslicím papíru upevníme hezké barevné obrázky toho, co bude na nové zemi. Každé dítě tam připevní jeden obrázek.

Z minulých hodin máme fotografie rodin dětí nebo fotografie samotných dětí. Každé dítě připevní na celkový obraz nové země svou vlastní fotografii nebo fotografii celé rodiny (jednotně). Umožníme dítěti, aby tam fotografii upevnilo samo (= zajistíme vhodné lepidlo...) Znázorníme také perlovou bránu.

MODLITBA

Připomínáme, že poslední sobotu čtvrtletí je možno využít k opakování nebo k dětskému programu v sobotní škole dospělých.

KAMÍNKY A1

Napsala: Pavla Šustková

Technická redakce: Ing. Pavel Bárta

Vydal: Advent-Orion s. r. o.

pro oddělení sobotní školy

Česko-Slovenské unie Církve adventistů s. d.

Zálesí 50, 142 00 Praha 4 – Lhotka

Vydání první

Praha 1996

ISBN 80-7172-115-8